

Kankaan sydänkortteleiden arkkitehtuurikilpailu

Jyväskylän Kankaan entisen tehdasalueen
sydänkortteleiden yleinen arkkitehtuurikilpailu

.....

kilpailuohjelma

1.9.2016 - 1.12.2016

Kankaan sydänkorttelit

Jyväskylän Kankaan entisen tehdasalueen
sydänkortteleiden yleinen arkkitehtuurikilpailu

kilpailuohjelma

Järjestäjä - Jyväskylän kaupunki, Skanska Oy, YIT Rakennus Oy ja Jyvä-Parkki Oy

Internetsivut - www.jyvaskyla.fi/kangas

Taitto - Mauri Hähkiöniemi

Valokuvat, kaaviot yms. - Pirjo Heinänen, Anne Sandelin, Arkkitehtitoimisto Petri Pussinen Oy,
Piippurannan taiteen yleissuunnitelma

Viistokuvat - Lentokuva Vallas Oy, Jyväskylän kaupunki

SISÄLLYSLUETTELO

1 Kilpailukutsu	4
1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus	4
1.2 Osanotto-oikeus	4
1.3 Palkinnot ja lunastukset	4
1.4 Palkintolautakunta	5
1.5 Kilpailun säännöt	5
1.6 Kilpailuohjelman hyväksyminen	5
1.7 Kilpailuasiakirjojen luovutus ja käyttö	5
1.8 Kilpailun aikataulu	5
 2 Kilpailutekniset tiedot	6
2.1 Ohjelma-asiakirjat	6
2.2 Kilpailualueeseen tutustuminen	6
2.3 Kilpailua koskevat kysymykset ja lisäohjeet	6
2.4 Kilpailun ratkaiseminen ja tulosten julkaiseminen	6
2.5 Kilpailuehdotusten näytteillepano	6
2.6 Jatkoimenpiteet kilpailun jälkeen	6
2.7 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus	7
2.8 Kilpailun kieli	7
2.9 Ehdotusten vakuuttaminen ja palautus	7
 3 Kilpailutehtävä	8
3.1 Taustaa	8
3.2 Osayleiskaava	8
3.3 Kilpailualue ja ympäristö	9
3.4 Kilpailun tavoitteet	13
3.5 Suunnitteluohjeet	15
3.6 Toteutettavuus	19
3.7 Hankkeen kokonaisaikataulu	19
3.8 Ehdotusten arvosteluperusteet	19
 4 Ehdotusten laadintaohjeet	20
4.1 Kilpailuehdotuksessa esitettävä aineisto	20
4.2 Kilpailusalaisuus	21
4.3 Kilpailuehdotusten sisäänjätö	21

1

KILPAILUKUTSU

1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Yleisen arkkitehtuurikilpailun järjestäjä on Jyväskylän kaupunki yhteistyössä Kankaan kehitysyhtiön kanssa. Kehitysyhtiön osakkaita ovat Skanska Oy, YIT Rakennus Oy ja Jyvä-Parkki Oy.

Kilpailun tarkoituksena on löytää Kankaan entisen paperitehtaan alueen sydänkortteleiden itäosan uudisrakennusvaiheen asemakaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi korkeatasoinen viihtyisän työpaikka-, asuin-, ja opiskelualueen suunnitelma, joka huomioi maakunnallisesti arvokkaan kulttuurihistoriallisen teollisuusympäristön ja muodostaa kaupunkikuvallisesti laadukkaan keskustan Kankaan alueen toteutukselle.

1.2 Osanotto-oikeus

Kilpailu on yleinen suunnittelukilpailu ja se on avoin kaikille.

1.3 Palkinnot ja lunastukset

Palkintoina jaetaan yhteensä 120 000 euroa seuraavasti:

1. palkinto 50 000 euroa
2. palkinto 30 000 euroa
3. palkinto 20 000 euroa

sekä kaksi lunastusta, kumpikin 10 000 euroa. Palkintosummille on haettu verovapautta.

Palkintolautakunta voi yksimielisellä päätöksellään jakaa palkintoihin varatun summan toisin Suomen Arkkitehtiiliiton kilpailusääntöjen osoittamalla tavalla. Lisäksi palkintolautakunta voi jakaa kunniainintoja.

Suomen Arkkitehtiiliitto perii kilpailusääntöjensä mukaisesti 7 % palkinnoista ja lunastuksista. Palkinnot maksetaan Suomen Arkkitehtiiliiton kautta.

Kankaan alue koillisen suunnasta

1.4 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluvat

- Jyväskylän kaupungin nimeämänä:

- Erja Saarivaara, toimialajohtaja, palkintolautakunnan pj
- Tony Melville, kaupunginhallituksen jäsen
- Merja Hautakangas, kaupunkirakennelautakunnan jäsen
- Anne Sandelin, hankejohtaja, arkkitehti SAFA
- Leila Strömberg, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA

- Skanska Oy:n nimeämänä:

- Hille Kaukonen, kaavakehitysjohtaja, arkkitehti SAFA

- YIT Rakennus Oy:n nimeämänä:

- Seija Takanen, rakennuttajapäällikkö

- Jyvä-Parkki Oy:n nimeämänä:

- Hannu Leskinen, toimitusjohtaja

- Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunnan nimeämänä:

- Suvi Huttunen, arkkitehti SAFA
- Teemu Palo, arkkitehti SAFA

Palkintolautakunnan asiantuntijoina toimivat:

- Paula Tuomi, kaavasuunnittelija, Jyväskylän kaupunki
- Erkki Jaala, projektipäällikkö, Jyväskylän kaupunki
- Timo Vuoriainen/Mika Koliseva, liikenne- ja kunnallistekniikan asiantuntija, Jyväskylän kaupunki
- Vesa Kantokoski, rakennusvalvonta, Jyväskylän kaupunki
- Kirsi Pitkänen, visuaalisten taiteidenlääntäiteilijä, Kankaan taideasiantuntija

Palkintolautakunta voi kuulla tarvittaessa myös muita asiantuntijoita.

Palkintolautakunnan sihteereinä ovat Mervi Savolainen, ISS Proko Oy, ja Pirjo Heinänen, Jyväskylän kaupunki.

Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen mukaisia ammattijäseniä palkintolautakunnassa ovat Saarivaara, Sandelin, Strömberg, Kaukonen, Huttunen ja Palo.

Palkintolautakunnan sihteeri ja asiantuntijat eivät osallistu päätöksentekoon.

1.5 Kilpailun säännöt

Kilpailussa noudatetaan Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä.

1.6 Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailun järjestäjät, kilpailun palkintolautakunta sekä Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunta ovat hyväksyneet tämän kilpailuohjelman liiteasiakirjoihin.

1.7 Kilpailuasiakirjojen luovutus ja käyttö

Kilpailuohjelma ja liiteasiakirjat ovat ladattavissa kilpailun internetsivulta: www.jyvaskyla.fi/kangas

Kilpailun internetsivulla tiedotetaan kilpailuun liittyvistä asioista myös kilpailuajan kuluessa.

1.8 Kilpailun aikataulu

Kilpailu alkaa 1.9.2016.

Kilpailuaika päättyy 1.12.2016.

2

KILPAILUTEKNISET TIEDOT

2.1 Ohjelma-asiakirjat

Ohjelma-asiakirjoja ovat tämä ohjelma sekä sen liitteet:

Kaavat, kartat:

1. Kankaan osayleiskaava
2. kaavarunko 2025, muutos 2016 (pdf / dwg)
3. tavoitekaavio
4. pohjakartta (dwg, sisältää kilpailualueen rajauksen)
5. kilpailualueen rajausta (pdf)
6. Piippuranta 2 akm, 01082016 (pdf / dwg)
7. 3D-maastomalli (nykytilanne) (dwg)

Selvitykset:

8. Kankaan 1.vaiheen kunnallistekniikan yleissuunnitelma
9. Kankaanaukion ja Pergamenttitorin yleissuunnitelma
10. Kankaan laatuaapinen
11. Piippurannan taiteen yleissuunnitelma
12. Kankaan alue rakennettavuusselvitys
13. Huoltoliikenne ja jätepiisteet
14. Kankaan pysäköintiratkaisu
15. alueen historiaselvitys
16. aurinkokaavaselvitys

Valokuvat ja muu kuvamateriaali:

17. viistokuvia
18. valokuvia
19. 3D-havainnekuva

Muu materiaali:

20. Kytkin-projektin raportti
21. Pyöräpysäköinnin mitoitussuositukset
22. JAMK:n alustava tilaohjelma

Kilpailuaineisto on ladattavissa kilpailun internetsivulta: www.jyvaskyla.fi/kangas.

2.2 Kilpailualueeseen tutustuminen

Tehdasalueelle järjestetään tutustumiskäynti perjantaina 23.9.2016 klo 12-15. Kokoontuminen on Kankaan porttirakennuksen luona, osoite Kympinkatu 3, 40320 Jyväskylä. Tarkempia tietoja käynnistä on kilpailun www-sivulla. Kilpailualue on työmaa- aluetta eikä sinne ole mahdollista mennä omatoimisesti.

Mahdollisesta muusta alueella käynnistä on sovittava ennakoon Kimmo Partisen kanssa p. 014-266 8694, 050 3110 350. Ilman lupaa ei alueelle saa mennä.

2.3 Kilpailua koskevat kysymykset ja lisäohjeet

Kilpailijoilla on oikeus esittää ohjelmaa koskevia kysymyksiä ja pyytää lisäselvityksiä kilpailun aikana. Kysymykset varustetaan nimimerkillä ja toimitetaan sähköpostilla kilpailun sihteerille: mervi.savolainen@iss.fi. Otsikkokenttään merkitään ”Kankaan sydänkortteleiden arkkitehtuurikilpailu”.

Kysymysten tulee olla perillä viimeistään 7.10.2016 klo 12.00.

Kysymykset ja palkintolautakunnan vastaukset niihin julkaistaan kilpailun internet-sivulla viimeistään 14.10.2016.

2.4 Kilpailun ratkaiseminen ja tulosten julkaiseminen

Kilpailu pyritään ratkaisemaan helmikuun 2017 aikana.

Arvioinnista laaditaan pöytäkirja, joka sisältää kilpailun yleisarvostelun sekä ehdotuskohtaisen arvioinnin.

2.5 Kilpailuehdotusten näytteillepano

Kaikki kilpailuehdotukset julkaistaan kilpailuajan umpeuduttua kilpailun verkkosivuilla, missä yleisöllä on mahdollisuus kommentoida jokaista ehdotusta ennen palkintolautakunnan ratkaisua. Kilpailun tuloksen julkistamisen jälkeen asetetaan palkintolautakunnan arvostelupöytäkirja nähtäville samaan paikkaan.

2.6 Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen

Palkintolautakunta tekee suosituksen jatkotoimenpiteistä kilpailun tuloksen perusteella. Jatkotoimeksiannot asemakaavoituksen osalta pyritään antamaan kilpailun voittajalle.

2.7 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjillä on omistusoikeus palkittuihin ja lunastettuihin ehdotuksiin. Mahdollisen toimeksiannon saaneella suunnittelijalla ja järjestäjällä on oikeus käyttää hyväksi muiden palkittujen tai lunastettujen ehdotusten aiheita ja ideoita tekijänoikeuslain mukaisesti.

Ehdotusasiakirjoihin liittyvien tekijän- ja käyttöoikeuskysymysten osalta noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

2.8 Kilpailun kieli

Kilpailuehdotukset ja kilpailun asiakirjat laaditaan suomen kielellä.

2.9 Ehdotusten vakuuttaminen ja palautus

Kilpailun järjestäjä ei vakuuta eikä palauta ehdotuksia.

3

KILPAILUTEHTÄVÄ

3.1 Taustaa

3.1.1 Jyväskylän kehitysnäkymät

Jyväskylä on kasvava ja kehittyvä noin 140 000 asukkaan kaupunki ja yksi Suomen nopeimmin kasvavista bisneskeskittymistä. Jyväskylän visiona on olla kilpailukykyinen kaupunki, joka tarjoaa kannustavat mahdollisuudet elämiseen, yrittämiseen ja opiskeluun. Kaupunkirakennepalveluiden strategiateemoina ovat muun muassa eheä ja vetovoimainen yhdyskuntarakenne, ilmasto- ja ympäristömuutoksiin vastaaminen sekä kilpailuetu erottautumalla muista vastaavista kaupungeista.

Jyväskylä haluaa olla eturintamassa kehittämässä resurs-siivisaita toimintatapoja sekä älykkääseen kaupunkiin että esim. kyberturvallisuuteen liittyviä innovaatioita uusien työpaikkojen luomisessa ja kaikessa toiminnassaan.

Jyväskylä on maan vilkkaimpia opiskelukaupunkeja. Lähes joka kolmas vastaantulija on koululainen tai opiskelija, yhteensä heitä on 45 000. Täällä asuvat maan kouluteuimmat kolmikymppiset. Suomalaisuuden ja koulutuksen perinne on vahva: tänne on perustettu maan ensimmäinen suomenkielinen oppikoulu, maan ensimmäinen suomenkielinen kansakoulun opettajaseminaari ja maan ensimmäinen suomenkielinen tyttökoulu.

Jyväskylä on vireä monipuolisen liikunnan ja hyvinvoinnin kaupunki, jossa järjestetään vuosittain yli 5 000 erilaista tapahtumaa.

3.1.2 Kankaan alue

Kankaan alue sijoittuu Jyväskylän ydinkeskustan koillispuolelle Tourulan ja Taulumäen välille. Aluetta rajaavat itä- ja pohjoispuolella Vapaaherrantie, etelässä Ailakinkatu ja lännessä Tourujoen laakso. Alue on osa maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua rakennettua kulttuuriympäristöä.

Kankaan alueen kehittäminen monipuoliseksi asumisen, työpaikkojen, palvelujen ja virkistysalueeksi on lähivuosien merkittävin kaupunkikehityshanke Jyväskylän keskusta-alueella. Kankaalle tulee sijoittumaan noin 5 000 asukasta ja 2 101 työpaikkaa.

Liikkumisen painopiste on kävelyssä ja pyöräilyssä. Autojen pysäköinti toteutetaan rakenteellisenä ensisijaisesti pysäköintitaloissa. Myös polkupyörien pysäköintiin kiinnitetään erityistä huomiota.

3.2 Osayleiskaava

Kankaan alueen suunnittelun pohjaksi on v. 2012 järjestetty arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen Oy. Voittanut toimisto on laatinut alueelle kaavarunkotyön, joka on ohjannut alueen osayleiskaavan laadintaa. Osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.11.2013.

Jalankulku- ja pyöräilyreittien suunnitteluun on erityisesti paneuduttu tavoitteena nopeat ja helppokulkuiset reitit keskustaan ja Seppälän alueelle. Autojen pysäköinti on tarkoitus toteuttaa rakenteellisenä.

Virkistyskäytön osalta alueelle muodostuu ns. viherkehä sekä ulompi ns. toimintakehä, myös Tourujoen varsi-alueita kehitetään virkistyskäyttöön. Tourujoki lähialueineen on osa koko Jyväskylän keskusta- aluetta palvelevaa virkistys-aluekokonaisuutta, ns. Kehä Vihreää.

Osayleiskaavassa on esitetty ohjeellisenä Tourujoen ohjaaminen uuteen uomaan Kankaan alueen sisälle viherkehälle. Myöhemmin on tehty valtuustossa päätös kosken ennallistamisesta ja vapauttamisesta nykyisellä paikallaan, joten uomavaraus ei ole tarpeen.

3.3 Kilpailualue ja ympäristö

3.3.1 Sijainti ja laajuus

Suojeltava vanha paperitehdasrakennus kanavarakenteineen rajaa kilpailualueita länsipuolelta. Idässä aluetta rajaa viherkehä. Kilpailualueen laajuus on n. 6,2 ha.

3.3.2 Kaupunkikuva ja rakennettu ympäristö

3.3.2.1 Kaupunkirakenne

Kilpailualue sijaitsee kaupunkirakenteessa keskeisellä paikalla Jyväskylän ydinkeskustasta koilliseen Tourujen rannalla. Kangas yhdistää Seppälän kaupallisen alueen ja kaupungin keskustan. Kankaan läpi tulee kulkemaan sekä joukkoliikenne että pohjoisten kaupunginosien kevyt liikenne.

3.3.2.2 Kulttuurihistorialliset arvot

Kankaan paperitehdas on rakennettu useassa eri vaiheessa raskaan teollisuuden käyttöön. Alueella sijaitsee vanha ja uusi paperitehdas, josta osa on jo purettu. Kankaan tehtaan alue on maakuntakaavassa vaalimisen arvoinen maakunnallisesti, teollisuushistoriallisesti, rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas teollisuusympäristö Jyväskylän Tourujokivarressa. Vuonna 1872 perustetun Kankaan tehtaan alue on rakennuskannaltaan kerroksellinen ja ajan mittaan laajentunut teollisuusympäristö. Alueella on vielä nähtävissä alkuvuosikymmenien punatiilistä tehdasrakentamista, johon kuuluu myös tehtaan piippu.

Varsinaisessa vanhassa tehdaskompleksissa kulttuurihistoriallisesti merkittävimpiä ovat punatiiliset paperitehtaan ja puuhiomon rakennukset ja niihin liittyvät oheisrakennukset Tourujen puoleisella sivustalla. Myös tehtaan pato- ja kanavarakenteilla on kulttuurihistoriallista arvoa.

Kilpailualueeseen nähden joen toisella puolella olevat Taulumäen kirkko ja vanha hautausmaa kuuluvat valtakunnal-

Kankaan alueen sijainti kaupunkirakenteessa

lisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Maisemallisesti hallitsevalla Taulumäellä sijaitseva, kauniisti säilynyt kirkko on 1920-luvun klassismin monumentaaliarkkitehtuurin merkittävimpiä kohteita Suomessa. Vanhalla hautausmaalla on mm. maan kulttuurivaikutusten hautamuistomerkkejä.

3.3.3 Maisema ja luonnonympäristö

Kilpailualueen länsipuolella oleva Tourujoki virtaa Palokkajärvestä Jyväsjärveen ja siitä edelleen Päijänteeseen Äijälänsalmen kautta. Tourujoki on aikoinaan virrannut vanhan paperitehtaan toiselta puolelta vapaana koskena, jota pitkin mm. järvitaimenet ovat nousseet Palokkajärveen. Tourujoki virtaa kanjonimaisen laaksomuodostelman pohjalla, jota reunustavat jyrkkärantaiset länsirannaltaan luonnontilaiset ja eroosioherkät jyrkänneet. Tourujoen kehittämisen kokonaissuunnittelu on käynnistymässä.

Alueella on suuret korkeuserot ja maasto laskee voimakkaasti kohti maljamaisen muodostelman pohjalla olevaa vanhaa paperitehdasta. Alueella on jouduttu ja joudutaan tekemään suuria leikkauksia katujen ja tonttien sovittamisessa maastoon.

Kilpailualueesta osa on aluetta, jolla rakennukset, joiden perustuskuormat ovat suuret, voidaan joutua paaluttamaan. Myös kellarin tekeminen voi johtaa kyseisen rakennuksen paaluille perustamiseen.

Yhdyskuntatekniikka alueelle rakennetaan kokonaan uudestaan. Rakentaminen on jo pääosin toteutettu Piipputorin, Pergamenttitorin ja Paperitehtaankadun varrella Rusokinkadusta länteen. Pääosa linjoista on sijoitettu katualueen alle, vain paineviemäri ja vesijohto sijoittuvat osittain viherkehälle. Uusi jätevedenpumppaamo on rakennettu piipun juurelle. Alueelle rakennetaan myös kaukokylmäverkostoa kysynnän mukaan. Osa torialueista pidetään sulana käyttäen mahdollisuuksien mukaan hyödyksi kaukolämmön paluuvettä.

Kilpailualueita kiertää viherkehänä Kankaanpuisto, jonka suunnittelua koskeva maisema-arkkitehtuurikilpailu päättyy 31.8.2016. Linkki kilpailun sivuille: http://www3.jkl.fi/blogit/kangasjyvaskyla/?page_id=2912

3.3.4 Nykyinen rakennuskanta

Kilpailualueen vieressä sijaitsee vanha paperitehdas, joka tullaan kehittämään vaihteittain Kankaan alueen toiminnalliseksi sydämeiksi. Kilpailualueella ei ole vanhan paperitehtaan suojeltavia rakennusosia. Vanhasta paperitehtaasta voidaan tarvittaessa purkaa suunnittelualueella oleva viimeistelyosaston 1960-luvulla valmistunut laajennusosa, jossa on lasitiili-ikkunat. Kilpailualueeseen rajautuen tullaan Vanhasta paperitehtaasta purkamaan pergamenttisiiven pohjoispuolella oleva laajennusosa, jonka tilalle on suunniteltu 7-kerroksinen tuotanto- ja toimistorakennus.

Vanhan paperitehtaan laajennusosa pohjoispuolelle

Vanha paperitehtaan siipiosaan sijoittui tammikuussa 2016 Luova kampus, kun Jyväskylän ammattiopiston, Jyväskylän aikuisopiston ja Humanistisen ammattikorkeakoulun organisaatioista osa muutti paperitehtaaseen.

Vanhaa paperitehdasta, oikeassa reunassa Luovan kampuksen siipi

Piipputorin ympärillä on käynnissä kahden asuinkerrostalon rakentaminen ja lisäksi suunnittelupöydällä on useita vastaavia hankkeita. Pergamenttitorin eteläpuolen korttelissa ovat lähdössä toteutukseen JVA:n vanhusasumisen huippuyksikkö, ensimmäinen pysäköintitalo ja myöhemmin samassa korttelissa 15-kerroksinen opiskeli-asuntotorni.

3.3.5 Maanomistus

Kilpailualue on pääosin kaupungin omistuksessa. Vanhan paperitehtaan omistaa Kiinteistö Oy Jyväskylän Kankaan VPT ja Kiinteistö Oy Jyväskylän Kankaan VPT:n siipi.

3.3.6 Liikenne

Liikenteellisesti Kankaan alueelle on helppo saapua, koska alue sijoittuu valtateiden solmukohdan läheisyyteen. Kilpailualueelle ajoneuvoliikenne tullaan johtamaan uusien rakennettavien katujen kautta, jotka liittyvät aluksi nykyiseen katuverkkoon vain Rusokinkadun päästä. Myöhemmin rakennettavat säteittäiset kadut Vapaaherrantieltä ja Ailakinkadulta sujuvoittavat liikennettä. Olemassa oleva Kympinkatu palvelee myös väliaikaista liikennettä.

Kaareva Paperitehtaankatu (Kankaan 1.vaiheen yleissuunnitelmassa K4-K5) on alueen keskeinen väylä, joka palvelee myös joukkoliikennekatuna ja sen 'shared space'-alueella ei sallita muuta ajoneuvoliikennettä. Kunnallistekniikan yleissuunnitelmassa on esitetty suunnitellut katujen korkeusasemat, joita on noudatettava kilpailualueella.

Ns. joenrantaraitti on tärkein pohjois-eteläsuuntaista jalankulkua ja pyöräilyä palveleva reitti. Aluetta sivuaa myös pääosin viherkehälle sijoittuva kevyen liikenteen (pyöräilyn) laatuikävä, baana.

Kankaan pysäköinti toteutetaan pysäköintitaloihin keskitetysti, jolloin kadunvarsille ja yhteispihoille sijoittuu vain lyhytaikaista pysäköintiä saattoliikennettä tavaroiden tuomista ja huoltoa varten. Liikuntaesteisille varataan pysäköintipaikat sisäänkäyntien läheisyyteen. Vieraspysäköintipaikat sijoitetaan pysäköintitaloihin.

3.3.7 Aurinkosähkö

Alueelle on laadittu aurinkokaavaselvitys, jossa on esitetty ehdotuksia aurinkosähkön hyödyntämisen optimoimiseksi mm. rakennusten suuntausten, korkeusasemien ja katto-muotojen avulla.

3.3.8 Prosenttikulttuuri

Kankaalla noudatetaan kulttuurin prosenttiperiaatetta. Kyse on taide- ja kulttuurihankintojen rahoitusmallista, jossa noin 1 % rakentamisen kustannuksista sijoitetaan taiteeseen ja kulttuuritapahtumiin. Tavoitteena on kulttuurin avulla vahvistaa Kankaan identiteettiä, lisätä asukkaiden ja toimijoiden yhteisöllisyyttä sekä ylpeyttä omasta alueestaan.

Ensimmäisen pysäköintitalon sisäosiin ja julkisivuihin tulee taidetta, joissa on valoelementti.

Rusokinkadun ja baanan kiertoliittymän keskelle on tulossa kierrätyskumista valmistettu taideteos.

Kankaan aukion taidehankinnasta järjestetään kilpailu tämän arkkitehtuurikilpailun ratkettua.

3.3.9 Palveluyhtiö

Kankaan alueelle perustettu palveluyhtiö huolehtii yhteispihojen toteuttamisesta ja ylläpidosta, jätehuollosta, alueportaalista ja prosenttikulttuurista sekä osittain Viisaan Kankaan ratkaisuisista.

Kankaalla pihat toteutetaan yhteispihoina. Yhteinen, laadukas piha palvelee alueen asukkaita taloyhtiöstä riippumatta. Pihojen eri teemat (ks. kohta 3.5.4.2) monipuolistavat oleskelualueita ja keskitetty järjestelmä helpottaa niiden ylläpitoa. Pihat liittyvät saumattomasti yleisiin alueisiin.

Prosenttikulttuurin mukaista taidetta Piippurannan alueen ensimmäisissä asuinkerrostaloissa

3.4 Kilpailun tavoitteet

3.4.1 Yleistä

Kankaan kehittämisteemat syntyivät laajan osallistamisprojektin tuloksena ja ne vahvistettiin kaupunginhallituksessa 6.6.2011.

Kankaan alueen kehittämisteemat

Sydän-teema kertoo ihmisten kaipuusta yhteisöllisyyteen, monimuotoisuuteen ja elämyksellisyyteen. Kankaan sykkivän punatiilinen sydän muodostuu vanhaan paperitehtaaseen, joka kokoaa alueen keskuksen palvelut ja työpaikat sisäänsä ja ympärilleen.

Vihreä-teema lähtee kasvamaan Tourujoen luonnonsuojelualueen villistä kasvustosta ja hivuttautuu kohti urbaania vihreää puistojen, katujen pihojen kautta katoille ja parvekkeille.

Jalka-teema antaa pihat takaisin ihmisille piilottamalla autot pysäköintilaitoksiin ja maan alle. Vahva jalankulun ja pyöräilyn ympäristö sekä sijainti keskustan vieressä houkuttelevat ihmisiä liikkumaan jalkaisin – pyörän kanssa tai ilman.

Kestävä-teema etsii ekologista elämäntapaa tukevaa ympäristöä ja rakentamista. Resurssi-vaivat ratkaisut vievät Kangasta kohti.

Kankaan alueen kehittämisen tavoitteena on muodostaa kaupunginosasta laadukas ympäristö monipuoliselle elämiselle: asumiselle, työlle ja opiskelulle.

Arkkitehtuurikilpailulla haetaan Kankaan sydänkortteleiden itäosan asemakaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi arkkitehtonisesti korkeatasoista kaavarunkosuunnitelmaa. Kilpailun tavoitteena on löytää toteutuskelpoisia kortteliratkaisuja asemakaavoituksen pohjaksi.

Arkkitehtuuriltaan suunnitelman tulee olla ajallisesti keskeinen ja sisältää hybridirakentamista eli toimintojen sekoittamista sekä kortteli- että rakennustasolla. Suunnitelman tulee osaltaan tukea ja toteuttaa edellä esitettyjä Jyväskylän strategisia linjauksia.

Suunnitelman tulee pohjautua alueelle osayleiskaavatyön aikaan laaditun kaavarunkotyön pääliikenneverkkoratkaisuun. Osayleiskaavan havainnekuvan ratkaisu ei kuitenkaan ole kortteliratkaisujen osalta sitova.

Alueelle prosenttikulttuuriperiaatteella hankittavan taiteen integrointi osaksi kaupunkikuvallista ideaa on osa kilpailutehtävää. Taiteella voidaan korostaa sisääntulonäkymien julkisivuja, liikenteellisiä solmukohtia, ”shared space” -aluetta, yhteispihoja, linja-autopysäkkejä jne.

Erytystavoitteena on löytää polkupyöräpaikoitukselle uusia ratkaisuja esim. rakennusten, pysäköintitalojen, yhteispihojen ja aukoiden yhteydessä.

3.4.2 Kaupunkikuvalliset tavoitteet

Tavoitteena on luoda Kankaan alueelle arkkitehtonisesti korkealaatuista kaupunkikuvaa, joka on monipuolista ja muodostaa elämyksellisiä tiloja sekä edistää yhteisöllisyyttä luomalla erilaisia oleskeluun soveltuvia sisä- ja ulkotiloja. Visioon kuuluvat yllätyksellisyys ja ilahduttaminen: Materiaalivalinnat ovat pääosin tehdasmaisen rouheita ja kestäviä - rakennusten suhde vanhaan paperitehtaaseen tulee huomioida kaikilta osin.

Taiteen avulla luodaan Kankaalle tunnistettavia paikkoja, voidaan korostaa alueelle saapumista ja vaikkapa avautumista maisemaan. Rakennusten ulkovalaistus on osa pimeän ajan maisemaa ja valaisimet ovat ilmeeltään arkkitehtuuriin sopivia. Ne valaisevat, mutta eivät häikäise.

Kankaan Laatuapinen sisältää tietopaketin eri alojen suunnittelijoille, mm. maisemasuunnittelijoille, arkkitehteille, insinööreille ja valaistussuunnittelijoille. Alueen kanssa tekemisissä oleva toimija saa Laatuapisesta tietoa, ohjeistusta ja työkaluja, joilla Kangasta rakennetaan yhdessä. Laatuapisen tarkoitus on tehdä Kankaan laatu-tavoitteisiin pääsemisestä mahdollisimman helppoa ja yksiselitteistä kaikille osapuolille. Laatuapisen tarkoitus on tehdä Kankaan laatu-tavoitteisiin pääsemisestä mahdollisimman helppoa ja yksiselitteistä kaikille osapuolille.

3.4.3 Alueelle sijoitettavat toiminnot ja niiden laajuus

Kilpailualueelle tulee sijoittaa kerrosalaa yhteensä 100 000 - 130 000 kem² seuraavasti:

- noin 50 000 kem² asumiselle
- noin 33 000 kem² Jyväskylän ammattikorkeakoululle (JAMK) (7000 opiskelijaa ja 700 opettajaa). JAMK on tarkoitus saada rakenteille v. 2017.
- noin 15 000 kem² korkeatasoiselle, modernille toimistorakennuskokonaisuudelle, jossa yhdistyvät työ ja arki sekä henkilöstön kokonaisvaltainen hyvinvointi, (800 toimitustyöpistettä), toimistokokonaisuuden yhteyteen lisäksi 5 000 kem² opiskelija- tai tavallista asumista.

Lisäksi alueelle tulee sijoittaa kaksi pysäköintitaloa: yksi ulkokehälle (n. 500 autopaikkaa) ja toinen Vanhan paperitehtaan pohjoispuolelle (n. 500 autopaikkaa).

3.5 Suunnitteluohjeet

3.5.1 Yleistä

Kilpailualueen raja on esitetty ohjelman liitteessä 4 ja 5. Rajasta voidaan perustelluista syistä poiketa Kankaanaukion kohdalla, mutta rajaus Rusokinkadun jatkeen ja viherkehän suuntaan on sitova. Kankaanaukion yleissuunnitelmaa, liite 8, tulee noudattaa ohjeellisenä.

Kilpailutehtävän havainnollistamiseksi on kilpailualue jaettu alueisiin, joita on näytetty ns. tavoitekaaviossa, liite 3. Tavoitekaavio sisältää tietoa sekä lähtötiedoista että tavoitteista.

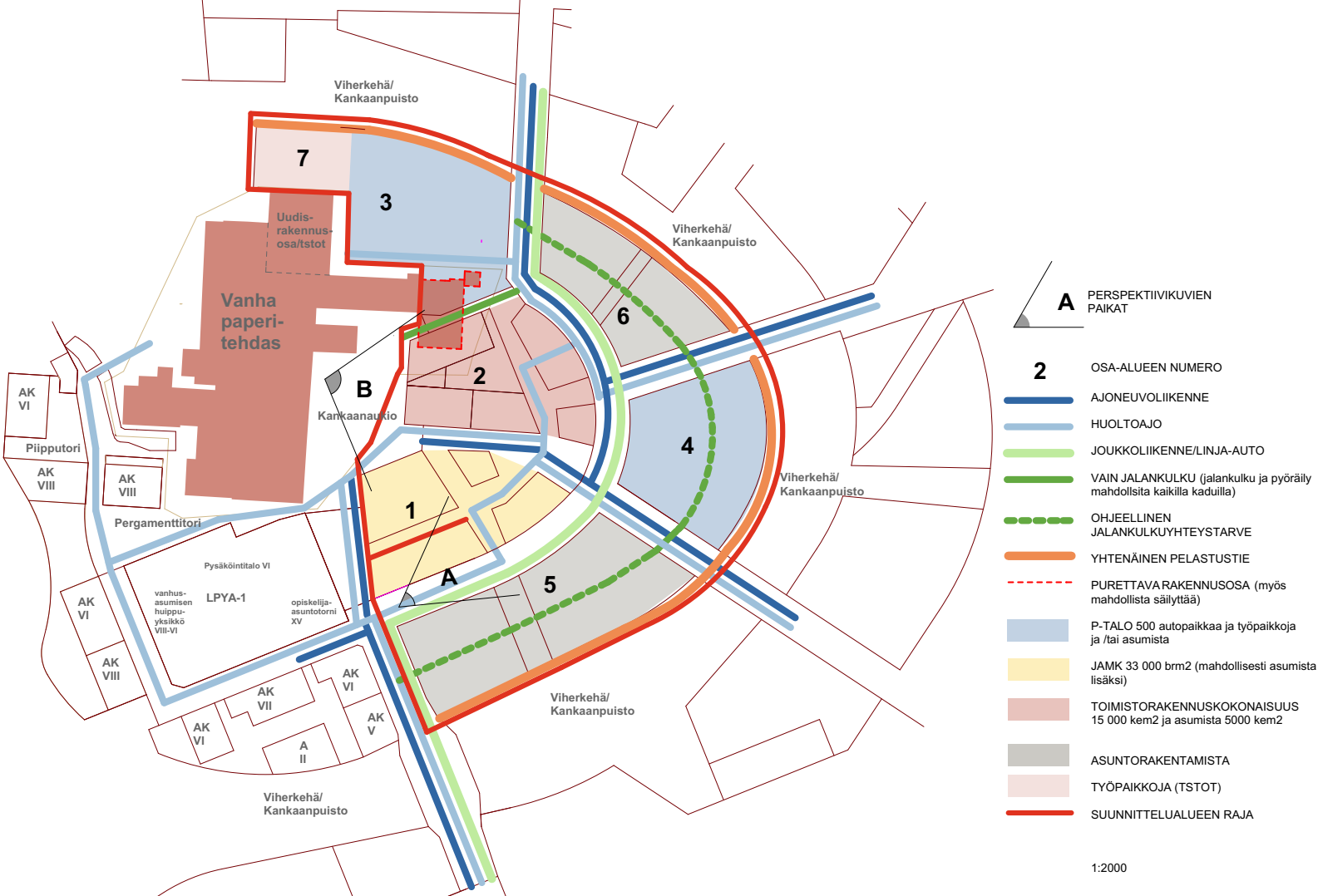
Koko kilpailualue tulee suunnitella asemakaavoituksen mahdollistavalla tasolla.

3.5.2 Kaavarunko

Katuverkon ja julkisten puistojen osalta suunnitelma on sitova. Rakennustonttien ja yhteispihojen osalta voidaan korttelialueita jakaa toisinkin. Kaarevan viherkehän reunaan on sijoitettava tonteille pelastustienä toimiva yhteinäinen väylä.

Kankaan alue luoteen suunnasta

Kilpailualueen osa-aluejako

3.5.3 Kilpailualueen osa-alueet

Tavoitekaaviossa on esitetty kilpailualueen osa-alueet:

- osa-alue 1: tilat ammattikorkeakoululle 33 000 kem², mahdollisesti asumista lisäksi
- osa-alue 2: tilat toimistorakennuskokonaisuudelle 15 000 kem² ja asumiselle 5 000 kem²
- osa-alue 3: paikoitustalo P2 ja työpaikkarakentamista ja/tai asuntorakentamista
- osa-alue 4: paikoitustalo P3 ja työpaikkarakentamista ja/tai asuntorakentamista
- osa-alue 5: asuntorakentamista
- osa-alue 6: asuntorakentamista
- osa-alue 7: työpaikkoja (toimisto)

Tavoitekaaviota tulee noudattaa pääpiirteissään ottaen huomioon, mitä kaavarungosta on sanottu kohdassa 3.5.2.

Kilpailualueelle tulee sijoittaa kerrosalaa 100 000 – 130 000 kem², johon sisältyy asuinrakennusten kerrosalaa vähintään 55 000 kem².

Kerrosala lasketaan Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) pykälän 115 mukaan.

3.5.4 Ulkotilat ja piha-alueet

Pihat ovat yhteispihoja. Niiden osalta kilpailijoilta odotetaan vetovoimaisia ideoita pihojen tilallisesta ja toiminnallisesta jaottelusta. Yhteispihojen variointi esim. erilaisten teemojen avulla toivotaan esitettävän. Tavoitteena Kankaalla on asettaa pihoille vaatimus ns. vihertehokkuudesta. Tämän vuoksi kilpailijoiden toivotaan kiinnittävän huomiota myös siihen, kuinka pihoille ja mahdollisesti myös rakennuksiin integroiden saadaan toteutettua monimuotoisia istutuksia (myös kansipihoilla ja esim. piharakennusten viherkattoina). Myös hulevesien viivyttäminen tonteilla on yksi Kankaan tavoitteita. Pihoilla tai rakennuksissa tulee varautua riittäviin polkupyöräpaikkoihin.

Yhteispihojen kehittämisen pohjaksi tulee esittää kokonaisvaltaisia ideoita myös pihojen luonteista, jotka voivat liittyä joko pihojen toimintoihin tai visuaaliseen ilmeeseen. Yhteispiha-ajattelu Kankaalla mahdollistaa sen, että pihat ovat luonteeltaan toisistaan poikkeavia. Tavoitteena on, että alueen asukkaat voivat oleskella myös muilla yhteispihoilla kuin vain asuntoaan lähinnä olevalla, joten eriluonteiset pihat voisivat monipuolistaa virkistys- ja oleskelumahdollisuuksia.

Hulevesien määrään ja laatuun voidaan vaikuttaa merkittävästi luonnonmukaisilla keinoilla. Hulevesien hallintaa edistää erityisesti kerroksellinen kasvillisuus, syvä- ja tiheäjuuriset kasvit sekä kasvit, jotka kestävät monenlaisia kosteusoloja. Hulevesien määrää voidaan vähentää myös viherkattoratkaisuilla, sillä viherkatot imeyttävät ja viivästyttävät tehokkaasti sade- ja sulamisvesiä ja tasaavat näin hulevesipiikkejä. Hulevedet viivytetään, imeytetään ja käsitellään ensisijaisesti syntysijallaan koko Kankaan alueella. Hulevesiä voidaan hyödyntää pihoilla ja puistoissa mm. kasteluvetenä. Kankaan vanha kanava toimii yhtenä pääkokoajana hulevesien viivyttämisessä. Kankaanaukion kautta on myös huomioitava kanavaan johtava tulvareitti, joka on pidettävä avoimena.

3.5.5 Kulkureitit ja huolto

Kunnallistekniikan yleissuunnitelmassa on esitetty katuverkko korkeusasemineen, näitä on noudatettava pääpiirteissään. Säteittäisten katujen päätteenä näkyy vanha paperitehdas. Katujen viheralueita tulee hyödyntää hulevesien viivytyksessä. Huoltoliikennereitit on esitettävä kortteleiden sisällä ja niissä huomioitava myös kilpailualueeseen rajautuva vanha paperitehdas (VPT).

Kevyenliikenteen reittien on tarkoitus risteillä korttelien läpi yhteispiha-alueiden kautta.

Kankaalle toteutetaan jätehuolto keskitettynä ns. syväkeräysjärjestelmänä, jossa alueellinen palveluyhtiö huolehtii asuinkiinteistöjen jätehuollosta keskitetysti. Ohjelmasiikirjoissa on esitetty alustavat jätteiden keräilypisteiden paikat. Kilpailuasiikirjoissa tulee esittää lopulliset paikat ja ajoreitit. Asuinrakennusten yhteydessä tulee huomioida lyhytaikaisen huolto- ja jättöliikenteen tarvitsemat paikat ja invapysäköinti sekä pelastustiet ja pelastusajoneuvojen vaatimat tilat (nostoauto). Ammattikorkeakoulun ja toimistorakennuskokonaisuuden jätehuolto vaatii kohdekohtaisen erillisen jätehuoltoratkaisun.

3.5.6 Pysäköinnin korttelikokonaisuus

Kaikki kilpailualueen autopaikat sijoittuvat keskitetysti, alueellisiin yleisiin pysäköintilaitoksiin, lukuun ottamatta 1 inva-autopaikkaa/tontti ja huoltoliikenteelle varattua 1 autopaikkaa/tontti. Alueelle tulee sijoittaa vähintään 1 000 autopaikkaa.

Yksi pysäköintitalo on sijoitettava vanhan paperitehtaan pohjoispuoliselle alueelle (vähintään 500 autopaikkaa) ja toinen suunnittelualueen ulkokehälle (vähintään 500 autopaikkaa). Pysäköintilaitosten kerrosala ei sisällä kilpailualueelle sijoitettavaan 100 000 - 130 000 kem2 kerrosalaan.

3.5.7 Korttelikohtaiset suunnitteluohjeet

Rakennuksilla tulee olla selkeä hahmo ja vahva materiaalin tuntu. Rakennusten tulee näyttää yksiaineisilta, olla kap-palemaisista ja harja- tai pulpettikattoisia.

Korkeita tornimaisia rakennuksia tulee käyttää alueella muutamissa kaupunkikuvan kannalta tarkkaan harkituissa kohdissa. Maksimikerrosluku on XV.

Kattolappeet suunnataan siten, että aurinkopaneelien sijoittaminen katoille on tehokasta ja katot muodostavat korttelimittakaavassa vaihtelevan silhuetin. Kattolahmo on identiteettitekijä ja muodostaa silhuetin alueelle.

Asuinrakennusten kattojen on oltava harja- tai pulpettikattoja, joiden kaltevuus on 20-40 asteen välillä ja päälape on suunnattu ensisijaisesti etelään (toissijainen suuntausvaihtoehto kaakko-lounas 35-40 asteen kaltevuudella).

3.5.8 Turvallisuusnäkökohdat

Rakennusten turvallisuutta toteutetaan sekä suunnitellulla että teknisillä järjestelmillä. Pelastusreitit sijaitsevat ensisijaisesti kaduilla ja yhteispiha-alueilla. Kehävihreän reunaan tulee suunnitella tonteille yhtenäinen kaareva pelastustieajoväylä.

3.5.9 Prosenttikulttuuri ja taidehankintojen paikat

Kilpailuehdotuksessa tulee esittää kohdat tai alueet, joita halutaan korostaa prosenttitaiteella, esim. sisääntulonäkymissä, 'shared space' -alueella jne. Taide voi liittyä myös yhteispihojen teemoihin.

Aurinkopaneelit vanhan paperitehtaan siipirakennuksen, Luovan kampuksen, katolla

3.6 Toteutettavuus

Kilpailuehdotuksessa esitettyjen ratkaisujen tulee olla teknisesti ja taloudellisesti toteutuskelpoisia. Tavoitteena on asemakaavoituksen käynnistyminen välittömästi kilpailun päätyttyä.

3.7 Hankkeen kokonaisaikataulu

Tavoitteena on Kankaan sydänkortteleiden rakentamisen aloittaminen loppuvuodesta 2017.

3.8 Ehdotusten arvosteluperusteet

Palkintolautakunta tulee painottamaan arvostelussa seuraavia seikkoja:

- arkkitehtoninen kokonaisuus
- kaupunkikuvallinen merkittävyys, alueen identiteettiä luova ratkaisu
- toteuttamiskelpoisuus ja korttelitason vaiheittainen toteutettavuus
- hybridikorttelien toimivat ratkaisut
- suvaitsevan, arkiviihtyisän ja yhteisöllisyyttä tukevan kaupungin kehittämistä tukevat ratkaisut
- taiteen huomioiminen sekä integroiminen osaksi arkkitehtuuria ja muuta suunnittelua
- huoltoliikenteen, pihojen ja hulevesien laadukas ja toimiva järjestäminen sekä liittyminen ympäristöön
- polkupyöräpysäköinnin luontevat ja toimivat ratkaisut

Arvostelussa tullaan painottamaan ratkaisun yleistä laatua. Kokonaisratkaisun toimivuutta pidetään tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä.

4

EHDOTUSTEN LAADINTAOHJEET

4.1 Kilpailuehdotuksessa esitettävä aineisto

Piirustukset kiinnitetään pystysuuntaisille 594 mm x 841 mm (A1-) kokoisille jäykille alustoille. Alustojen enimmäismäärä on 6 kpl. Piirustusten tulee olla julkaisukelpoisia ja käsittelyn kestäviä.

4.1.1 Selostus

Selostuksesta tulee ilmetä ratkaisun arkkitehtoniset, toiminnalliset ja tekniset sekä ympäristönäkökohtiin liittyvät ratkaisuperiaatteet.

Selostus on kooltaan A4 ja se sijoitetaan osaksi kuvaplanssia. Selostusteksti toimitetaan myös erillisellä A4-arkilla.

4.1.2 Aluesuunnitelmat

4.1.2.1 Asemapiirros 1:800

Asemapiirroksesta tulee käydä ilmi koko kilpailualueen rakennusmassojen korkeusasemat, kerrosala ja kerros-
lukumäärät sekä kaaviomaiset pihajärjestelyt oleellisine istutuksineen ja aluerajoineen, taidehankintojen sijoittelu sekä pelastustiet, huoltoreitit ja jätepisteiden paikat. Asemapiirros esitetään varjostettuna.

4.1.2.2 Aluejulkisivut ja -leikkaukset 1:800

Koko alueen aluejulkisivuja ja -leikkauksia esitetään alueen kortteleista itä-länsisuunnassa ja etelä-pohjoissuunnassa. Piirroksia voidaan esittää varjostettuina.

4.1.2.3 Perspektiivikuvat

Alueesta esitetään kaksi perspektiivinäkymää tavoitekaaviossa esitetyistä katselupisteistä jalankulkijan katselukorkeudelta nähtyinä.

4.1.3 Osa-alueiden suunnitelmat

Ratkaisun kannalta tärkeimmät tavoitekaavion osa-alueiden 1, 2 ja 5 suunnitelmat esitetään erilaisista kortteleista. Suunnitelmista tulee käydä ilmi myös, miten prosenttikulttuuriperiaatteen mukainen taide huomioidaan ja integroidaan osaksi suunnitelmaa.

4.1.3.1 Korttelin viitesuunnitelmat 1:400

Kortteleista tulee esittää pihasuunnitelma, polkupyöräpysäköintiratkaisut, huoltoreitit ja sisäänkäynnit.

Jokaisesta korttelista esitetään suunnitteluratkaisun kannalta oleellinen leikkaus, leikkausviivat esitettävä korttelipohjissa.

Kortteleista tulee esittää myös käytettävät päämateriaalit, julkisivuväriytykset, kattomuodot ja parvekeratkaisut.

4.1.3.2 Korttelipihojen perspektiivikuvat

Yhdestä seuraavista osa-alueista (1, 2 tai 5) esitetään perspektiivikuva.

4.1.4 Muu materiaali

Lisäksi kilpailija saa toimittaa muuta piirros- tai kuvamateriaalia enimmäisplanssimäärän puitteissa.

4.1.5 Pienennökset

Ehdotuksen yhteydessä on jätettävä kopiointikelpoiset pienennökset A3-koossa sekä selostus A4-koossa. Tu-
lostetta ei nimitä, vaan ne toimitetaan irrallisina muovitas-
kuun koottuina.

4.1.6 Sähköinen aineisto

Ehdotuksen yhteydessä on jätettävä cd-levy tai muistitikku, jossa kilpailumateriaali on yhtenä pdf- tiedostona, jossa planssit on pienennetty A3-.kokoon. Tiedoston koko saa olla enintään 10 Mt.

Lisäksi tulee toimittaa asemapiirros 1:800 ja kilpailijan valitsema ehdotusta kuvaava perspektiivikuva jpg-muodossa sekä ehdotusta kuvaileva teksti (maksimimerkkimäärä 400) verkkojulkaisua varten.

Tiedostoista on poistettava kaikki tekijän tunnistetiedot.

4.2 Kilpailusalaisuus

Kilpailu on salainen. Kilpailuehdotuksen jokainen asiakirja on varustettava kilpailijan valitsemalla nimimerkillä. Samoin tiedostojen nimistä on käytävä ilmi ehdotuksen nimimerkki.

Kilpailuehdotuksen mukana on jätettävä suljettu, läpinäkymätön, nimimerkillä varustettu kirjekuori, joka sisältää

- kilpailuehdotuksen laatineiden suunnittelijoiden nimet, toimistojen nimet ja yhteystiedot (yhteys henkilön nimi, postiosoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite)
- tekijänoikeuden haltijan nimi

Kilpailun järjestäjä huolehtii kilpailusalaisuuden säilymisestä kilpailutöiden vastaanottamisen yhteydessä siten, että lähetyksen päällä olevat merkinnät (lähettäjä tiedot, postileimat tms.) eivät tule palkintolautakunnan tietoon.

4.3 Kilpailuehdotusten sisäänjätto

Kilpailu päättyy 1.12.2016.

Kilpailuehdotukset on jätettävä osoitteeseen
Jyväskylän kaupunki
Kirjaamo
Vapaudenkatu 32, Jyväskylä

mainittuna päivänä klo 15.00 mennessä tai jätettävä todistettavasti postin tai muun kuljetuslaitoksen toimitettavaksi saman päivän aikana osoitteeseen:

Jyväskylän kaupunki
Kirjaamo
PL 193
40101 Jyväskylä

Kilpailuehdotuksen jättäjän tulee huolehtia, että pakkauksen päälle tulee vastaanottajan, postitoimipaikan tai kuljetusliikkeen kuittaus tai leima, josta jättöaika käy ilmi.

Lähetyksen päälle merkintä ”Kankaan sydänkortteleiden arkkitehtuurikilpailu”

Jyväskylässä 8.8.2016

Palkintolautakunta

Kankaan alueen vanhoja tehdasrakennuksia

Kankaan alue pohjoisen suunnasta

Kankaan
sydänkortteleiden
arkkitehtuurikilpailu

JYVÄSKYLÄ

